

6

DLC COUNTDOWN

SPOTLIGHT PÅ "VERTIKAL": KONKURRENCEBEGRÆNSNINGER

HVAD?

Forhandleraftaler indeholder ofte konkurrenceklausuler. Disse klausuler pålægger begrænsninger på forhandlerens mulighed for at **fremstille eller sælge produkter, der konkurrerer med de produkter**, der er omfattet af forhandleraftalen, de såkaldte aftaleprodukter.

Lad os komme med et konkret eksempel. En forhandler er udpeget til at sælge **støvsugere** af mærket A (aftaleprodukterne). Konkurrencebegrænsningen fastslår, hvorvidt forhandleren må fremstille eller sælge (og hvis ja i hvilket omfang) støvsugere af det konkurrerende mærke B eller for den sags skyld andre konkurrerende mærker.

En sådan konkurrenceklausul er ikke altid en ulovlig **konkurrencebegrænsning**. Fraværet af en begrænsning accepteres for eksempel inden for franchising. I mange tilfælde vil sådan en forpligtelse dog anses for at være konkurrencebegrænsende og vil af den årsag kræve en fritagelse.

NU?

Den eksisterende vertikale gruppefritagelsesforordning, der gælder for forhandleraftaler, er Kommissionens forordning 330/2010. Den omtales ofte som "VBER" og fokuserer på **to typer** konkurrenceklausuler:

- For det første et absolut forbud mod, at forhandleren fremstiller, køber, sælger eller videresælger konkurrerende produkter. I vores eksempel må der kun ske salg af produkter af mærket A og slet ikke af andre konkurrerende støvsugere. Sådanne klausuler kaldes også "mærkeeksklusivitet".

- For det andet købsforpligtelser, der pålægger forhandleren at købe mere end 80 % af sit behov hos en angivet leverandør. Hvis forhandleren er kontraktligt forhindret i at købe konkurrerende støvsugere i større omfang end 20 % af det samlede køb af støvsugere, gælder gruppefritagelsen kun, hvis ordningen vedrørende konkurrenceklausuler overholdes. Dette omtales ofte som ”80 %-reglen”.

Konkurrenceklausuler i forhandlertaaler er omfattet af en automatisk fritagelse i henhold til VBER, hvis de overholder én vigtig regel: klausulernes varighed **må ikke overstige fem år**. Denne tidsbegrænsning gælder både mærkeeksklusivitet og 80 %-reglen. Der gælder konkrete undtagelser i sager, hvor leverandøren stiller lokaler til rådighed for forhandleren. Hvis der ikke er en undtagelse, er den generelle regel dog, at der skal være en tidsbegrænsning på fem år.

Konsekvenserne af reglen er ret enkle. Gruppefritagelsen gælder ikke, hvis konkurrenceklausulen:

- er gældende i en **tidsbegrænset periode**, også selvom forhandlertaalen indeholder en mulighed for opsigelse,
- er indgået for en **periode på mere end fem år**, og
- kan **fornyestiltiende** ud over en periode på fem år, således at konkurrenceklausulen er indgået for en periode på fem år eller mindre, men fortsætter automatisk ud over de fem år, medmindre parterne opsiges aftalen eller konkurrenceklausulen.

Logikken, der understreger denne regel, er, at en forhandler skal kunne give et ”nyt” samtykke til en konkurrenceklausul ved udløbet af hver femårsperiode. Sagt på en anden måde skal en konkurrerende leverandør (fx af mærke B) kunne overbevise forhandleren mindst hvert femte år om, at denne bør forhandle mærke B.

FREMTIDEN EFTER DEN 1. JUNI 2022?

EU-Kommissionens aktuelle forslag ændrer **stort set ikke** på den eksisterende ordning for konkurrenceklausuler efter den 1. juni 2022. De vil fortsat omfatte både mærkeeksklusivitet og 80 %-reglen. Tidsbegrænsningen på fem år er ligeledes fortsat normen for at kunne være omfattet af en automatisk fritagelse.

Dog giver de nuværende forslag til nye Vertikale Retningslinjer anledning til **én vigtig ændring** i forhold til **stiltiende fornyelser**.

Konkurrenceklausuler kan fornyestiltiende ud over fem år på betingelse af, at forhandleren effektivt kan skifte til en konkurrerende leverandør efter udløbet af femårsperioden. Dette indebærer en

mulighed for at opsiges samarbejdet med en leverandør med et rimeligt varsel, og uden at dette medfører urimelige omkostninger. I forhold til spørgsmålet urimelige omkostninger sigter udkastet til Vertikale Retningslinjer fx på den byrde, som det er at skulle tilbagebetale et lån til leverandøren.

I PRAKSIS?

- Den nuværende VBER-ordning om konkurrenceklausuler forbliver **stort set uændret** efter 1. juni 2022. Konkurrenceklausuler skal være begrænset i fem år for at kunne være omfattet af gruppefritagelsen.
- Den strikse anvendelse af denne maksimumsperiode bliver lidt mere fleksibel efter de nye forslag. **En stiltiende fornyelse ud over femårsperioden vil ikke automatisk blive betegnet som en begrænsning, der falder uden for fritagelsen**, dvs. en begrænsning, der falder uden for gruppefritagelsen. Kravet er, at forhandleren skal kunne undgå en stiltiende fornyelse ved effektivt at genforhandle eller opsiges forhandleraftalen på rimelige betingelser.

VURDERING?

Med denne **yderligere fleksibilitet** synes der at være skabt en kunstig forskel mellem tidsubegrænsede konkurrenceklausuler og konkurrenceklausuler, der er indgået for en bestemt periode, som kan fornyes stiltiende. Den første kategori falder fortsat uden for VBER. Den anden kategori er nu gruppefritaget, forudsat at forhandleraftalen kan genforhandles effektivt eller opsiges.

Vi **har svært ved at se den logiske forskel** mellem en tidsubegrænset forhandleraftale, som kan opsiges med et rimeligt varsel og med rimelige omkostninger, og en situation, hvor stiltiende fornyelse af en tidsbegrænset konkurrenceklausul kan undgås. Det er rimeligt at forvente, at denne åbenbare uoverensstemmelse vil blive korrigeret i de endelige tekster. På samme måde vil det være ønskeligt, hvis denne nye mulighed forankres direkte i VBER og ikke kun fremgår af udkastet til Vertikale Retningslinjer.

DEN ENDELIGE REVIDEREDE VBER PÅTÆNKES AT TRÆDE I KRAFT DEN 1. JUNI 2022.

VIL DU VIDE MERE? STAY TUNED...

Imens vi tæller ned til den 1. juni 2022, vil vi give dig **regelmæssige opdateringer** samt den nødvendige juridiske knowhow, således at du er klædt bedst muligt på til at forberede din virksomhed til fremtiden. Tjek også Distribution Law Centers platform (www.distributionlawcenter.com) og vores [LinkedIn-side](#) for yderligere oplysninger om lovgivningen vedrørende vertikale aftaler, herunder både konkurrence- og erhvervsret. 27 ekspertteams fra hele EØS arbejder hårdt på at gøre platformen til din foretrukne kilde til vejledning og information.